

የአንብብና ... የአሳምር ህብረተሰብ
ከህብረተሰቡ ሙሁራንና ከሁከት ፈጣሪ ሙሁራን መካከል

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጽሐፉ

{قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَّبِعُونَ الْأَبَابَ}

ለአለው ለዓለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው ትርጉሙም («እነዚያ የሚያውቁና እነዚያ የማያውቁ ይስተካከላሉን?») በላቸው። የሚገነዘቡት ባለ አእምሮዎቹ ብቻ ናቸው።) ማለት ነው።

ብቸኛ ከሆነው ለሱም አጋሪ ከለለው አላህ በስተቀር በእውነት የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመሰክራለሁ። እንዲሁም ሰይዲና ሙሐመድም የሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመሰክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና አስከ እለተ ቂያማ ድረስ በመልካም ምግባር በተከተሏቸው ምእምናን እዝነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን አውርድ።

ከዚህም በመቀጠል፡

የእስልምና እምነት እውቀትን እንድናካብት እንድሁም እውቀትን ለመግብደት ጥረትና ትግል እንድናደርግ ይገፋፋናል። ለዚህ ዋና መረጃ የሚሆነው መጀመሪያ በነብዩ ላይ (ሶ.ዐ.ወ.) የወረዱት አንቀጾች የሚከተሉት መሆናቸው ነው ሲሉ ሊቃውንት ይጠቁማሉ፡

{اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ * اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ * الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ}

ትርጉሙም (አንብብ በዚያ (ሁሉን) በፈጠረው ጌታህ ስም። ሰውን ከረጋ ደም በፈጠረው (ጌታህ ስም)። አንብብ፤ ጌታህ በጣም ቸር ሲኾን፤ ያ በብርዕ ያስተማረ። ሰውን ያላወቀውን ሁሉ ያላወቀ ሲኾን።) ማለት ነው።

ይህን ማለትም ለመጀመሪያ ጊዜ ከሰማይ በትንቢት የወረደው ትእዛዝ አንብብ የሚል ሲሆን ንባብ ከእውቀት በሮች የመጀመሪያው በር ነው። ከዚያም አንቀጾቹ እውቀትን በማህደር ለማስፈርም ሆነ ከትውልድ ወደትውልድ ለማሸጋገር ዋና መሳሪያ የሆነውን ብእርን ጠቁመዋል። ይህም የሆነው ለመላው የሰው ልጅ የእውቀትን የበላይነት ለማሳወቅ፣ እውቀትን ለማካበትም ጥረት እንዲያደርጉ ለመገፋፋት ነው። ከዚያም አልፎ የእስልምና እምነት የእውቀትና የግንዛቤ እምነት መሆኑን እንድሁም ሙስሊሙ ህብረተሰብ የእውቀት፣ የስልጣኔና ግንባታ ህዝብ መሆኑን ይጠቁማል።

በቅዱስ ቁርአን ውስጥ ራሱን የቻለ በበእር የጠሰየም ምእራፍ አለ። ይህን ምእራፍ አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ በማለት ነው የጀመረው፡

{ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ}

ትርጉሙም (ነ. (ኑን)፤ በብርእ እምላሊሁ በዚያም (መልአኮች) በሚጽፉት፡ :) ማለት ነው።

ይህም የትምህርት መሳሪያዎችና የመማሪያ ዘዴዎች እጅግ አስፈላጊ መሆናቸውን ለመግለጽ ነው። ለእውቀት ክብር ታላቅነት አላህ (ዐ.ወ.) ነብዩ በዚህች ዓለም ከእውቀት እንጂ ከአንድም ነገር ጭማሬን እንድፈልጉ አለማዘዙ ብቻውን በቂ ነው። ይላሉ ሊቃውንት። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{وَقَدْ رَبَّ زُنِّي عَلِمًا}

ትርጉሙም (ጌታዬ ሆይ! ዕውቀትንም ጨምርልኝ» በል።) ማለት ነው። ይልቁንም ነብያችን (ሱ.ዐ.ወ.) እውቅት ፍለጋ መውጣትን በአላህ መንገድ መውጣት ነው ብለውታል። እንድሁም እውቀትን ለመቅስም ጥረት ማድረግ ጀነት ከሚሰጡ ነገሮች አንዱ መሆኑን እንድህ በማለት ገልጸዋል፡ (እውቀትን ለመፈለግ የወጣ ሰው እስኪመለስ ድረስ በአላህ መንገድ ላይ ነው)። በሌላ ሐድስም እንድህ ብለዋል፡ (እውቀት ማግኘትን አስቦ መንገድ የጀመረ ሰው አላህ ወደጀነት የሚያደርስን መንገድ ቀኝ በቀኝ ያደርግለታል)። እውቀት ሀገራትን ለመገንባት ከሚያስፈልጉ መዋቅሮች አንደኛው አምድ ነው። በሱም ህዝቦች ህዳሴን እውን ያደርጋሉ ይበለጽጋሉም። በሱም አንድ ሰው ከፍተኛን ቦታ ያገኛል ደረጃውም ከፍ ይላል።

ቅዱስ ቁርአን ሞያቸው የተለያየ ቢሆንም የሙሁራን ደረጃ ታላቅ መሆኑን ሲገልጽ እንድህ ይላል፡

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

ትርጉሙም (አላህ ከናንተ እነዚያን ያመኑትንና እነዚያንም ዕውቀትን የተሰጡትን በደረጃዎች ከፍ ያደርጋል። አላህም በምትሰሩት ሁሉ ውስጠ ዐዋቂ ነው።) ማለት ነው። አላህ (ዐ.ወ.) እሱን ከሚፈሩ ሰዎች ተቀዳሚዎቹ ሙሁራን መሆናቸውን ሲመሰክሩላቸውም እንድህ ብሏል፡

{إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَوْرٌ}

ትርጉሙም (አላህን ከባሮቹ ውስጥ የሚፈሩት ዐዋቂዎቹ ብቻ ናቸው። አላህ አሸናፊ መሐሪ ነው።) ማለት ነው።

የሙሁራን ደረጃ ከፍ ያለና ታላቅ ቦታ የሰጣቸው መሆኑንም እንድህ በማለት በታላቅ ምስክሩ አካቷቸዋል፡

تَسْبُدُ اللَّهُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ .

ትርጉሙም (አላህ በማስተካከል የቆመ (አስተናባሪ) ሲኾን ከእርሱ በስተቀር ሌላ አምላክ የሌለ መኾኑን መሰከረ። መላእክቶችና የዕውቀት ባለቤቶችም (እንደዚሁ መሰከሩ)። ከእርሱ በስተቀር ሌላ አምላክ የለም። አሸናፊው ጥበበኛው ነው።) ማለት ነው።

ነብያቶችን (ሶ.ዐ.ወ.) ይህን ጉዳይ ሲያረጋግጡ ሙሁራን ለሰዎች ቅኑን መንገድ በመምራት እጃቸውን ይዘውም ወደእውነትና ብሩህ መንገድ በማድረስ እንድሁም በማስተካከልና በግንባታ ዘርፍ የነብያት ወራሾች መሆናቸውን እንድህ በማለት ገልጸዋል፡ (በእርግጥ ሙሁራን የነብያት ወራሾች ናቸው። ነብያትም ድናርንም ይሁን ድርሃምን አላወረሱም። ነገር ግን ያወረሱት እውቀትን ነው። እሱን የያዘ ሰው ሰፊ እድልን ያዘ።) በሌላም ሐዲስም እንድህ ብለዋል፡ (ሙሁር ለአምልኮት የጠቀመጠን ሰው የሚበልጠው ሙሉ ጨረቃ ሌሎችን ከዋክብት እንደሚበልጥ ዓይነት ነው።)

አላህ (ዐ.ወ.) ያላቃቸውና ደረጃቸውን ከፍ ያደረገላቸው እንድሁም ነብያቶችን (ሶ.ዐ.ወ.) ያሞገሷቸው ሙሁራን እነሱ እነዚያ ታማኝ የሆኑት የህብረተሰቡ ሙሁራን ሲሆኑ የእውቀትን፣ የሰበካንና የማብራራትን አደራ በሚገባ ያደረሱት ሙሁራን መሆናቸው አያጠራጥርም።

ነብያቸን (ሱ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ንግግሬን ሰምቶና በቃል ይዞ ልክ እንደሰማው አድረጎ ለሌላ ሰው ያደረሰን ሰው አላህ ፊቱን ያሳምርለት)።

ታማኝ የማህበረሰቡ ሙሁራን የሚባሉት እነዚያ ስለሱ አላህ የመረጣቸውን ሃላፊነት ምንነት በጥልቅ የተገነዘቡት አንድሁም ይህ ሃላፊነት በእውቀት ብቻ ሊውጡት የማይችል ጉዳይ መሆኑን የተረዱት ሙሁራን ሲሆኑ የሚያደርሱት መልእክት ከዚያ በጣም የላቀ መሆኑንም የሚያውቁት ሙሁራን ናቸው። አላህ (ሱ.ወ.) ይህን ጉዳይ በነብያቸን ሙሐመድ (ሱ.ዐ.ወ.) ልሳን ሲገልጽ እንድህ ብሏል፡

لَقَدْ مَا سَأَلْتُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ

ትርጉሙም («ከዋጋ ማንኛውም የጠየቅኋችሁ ቢኖር እርሱ ለእናንተው ነው፤ ዋጋዬ በአላህ ላይ እንጂ በሌላ ላይ አይደለም። እርሱም በነገሩ ሁሉ ላይ ዐዋቂ ነው» በላቸው።) ማለት ነው። እንድሁም በሌላ አንቀጽ እንድህ ይላል፡

قُلْ لِمَا أَسَأَلْتُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَسَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَيَّ رَبِّي سَبِيلًا

ትርጉሙም (በእርሱ ላይ ዋጋን በፍጹም አልጠይቃችሁም። ግን ወደ ጌታው (መልካም) መንገድን ለመያዝ የሻ ሰው (ይሥራ)» በላቸው።) ማለት ነው።

እንድሁም በነብዩ ኑሕ፣ በነብዩ ሁድ፣ በነብዩ ሷሊሕ፣ በነብዩ ሉጥና በነብዩ ሹዳይብ ልሳን እንድህ ይላል፡

وَمَا أَسَأَلْتُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

ትርጉሙም (በእርሱም ላይ ምንም ዋጋ አልጠይቃችሁም። ዋጋዬ በዓለማት ጌታ ላይ እንጅ በሌላ ላይ አይደለም።) ማለት ነው።

እውነተኛ የህብረተሰቡ ሙሁራን የሚባሉት እነዚያ ጊዜያቸውንና ጥረታቸውን ልህብረተሰቡ የቸሩት እንድሁም እውቀታቸውን ለሃይማኖታቸውና ለሀገራቸው አገልግሎት ያዋሉት፣ ሰዎችም በመቻቻልና መተዛዘን የተሞላውን ለዘብተኛ መስመር እንዲዙ ያገዙት ሙሁራን ሲሆኑ ጥረታቸው ፍሬያማ ሆኖ የሚያደርስ ሳይሆን የሚገነባን፣ የሚያበላሽ ሳይሆን

የሚያለማን እንድሁም ውብ የሰብአዊ እሴቶችን የሚያሳድግን፣ የሰውን ልጅ ክብር ከፍ የሚያደርገውን ከማንም ሰው ጋር በመቻቻል፣ በሰላምና ጸጥታ ያለማደፍረስ የሚኖርን ጠቃሚ ትውልድ አዋቅሯል።

ይህም ነው እንግድህ አንድ ሰው ከሞትም በኋላ ድልብ ይሆነዋል የተባለው ጠቃሚ እውቀት። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (የሰው ልጅ ሲሞት ከሦስት ነገሮች በስተቀር ሥራው በሙሉ ይቋረጣል። (እነሱም) ዘላቂነት ያለው ምጽዋት፣ ወይም ሰዎች የሚጠቀሙበት እውቀት ወይም ጸሎት የሚያደርግለት ጻዲቅ ልጅ) ናቸው። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) አላህ ከማይጠቅም፣ ከማይገነባ፣ ከማያለማ ስነ መግባርን ወይም ስርአትን ከማያበጅ እውቀት እንዲጠበቃቸው ይለምኑት ነበር። እንድሁም ለባልደረቦቻቸውም (አላህ ጠቃሚን አውቀት እንዲሰጣችሁ ለምኑት። እንድሁም ከማይጠቅም እውቀት በአላህ ተጠበቁ) እያሉ ይመክሩ ነበር። እንድሁም እንድህ በማለት ይጸልዩ ነበር።

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ ، وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَتَّسِبِعُ ، وَمِنْ دَعْوَةٍ لَا يُسْتَجَابُ لَهَا .

ይህን ቃሌን ተናገርሁኝ። ለኔና ለናንተም ከአላህ ዘንድ ምህረትን እተይቃለሁኝ

* * *

ምስጋና ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የአላህ እዝነትና ሰላምም በነብያትን በአላህ መላክተኞች መደምደሜያ በስዲና ሙሐመድ በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ።

ሙስሊም ወንድሞች

ታማኝ የህብረተሰቡ ሙሁራን የሚባሉት ትክክለኛውን መመሪያ የያዙት፣ ቅንን መንገድ የተከተሉትና ምጥን ለዘብተኝነትን የተላበሱት እነዚያ በማንኛውም ጊዜና ቦታ የአጋናኞችን ማጣመም፣ የአላዋቂዎችን አንድምታና የአበላሾችን ማስመሰል ከአላህ ሃይማት ለመከላከል የልክኝነትን ስንደቅ ዓላማ አንግበው የሚጓዙት ናቸው።

የህውከት ፈጣሪ ሙሁራን የሚባሉት ደግሞ እነዚያ ፍላጎታቸውን ለማሟላትና የግል አላማቸውን እውን ለማድረግ የአላህን ሃይማኖት

መሸጋገሪያ ድልድይ ያደረጉት የአላህን (ዐ.ወ.) ሃይማኖት ክብር በመዳፈር ጥቅም የሌላቸውንና ከፍተኛ ጉዳት የሚያደርሱ ከአንድነት ይልቅ መለያየትን፣ ከመገንባት ይልቅ ማፍረስን የሚያስከትሉ ሃይማኖታዊ ብያኔዎችን የሚያናፍሱት ናቸው። እነዚህ ሙሁራን በዚህ ዓይነቱ ተግባራቸው ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) በሱ አንዳንገባ የከለከሉትን ሰዎችን ከሃዲ የማደረግን በር ይከፍታሉ። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ማንኛውም ሰው ሙስሊም ወንድሙን አንተ ከሃዲ! ካለ ከሁለት አንደኛቸው ከሃዲ ይሆናል። እንዳለው ከሆነ ሰውዬው ካሃዲ መሆኑ ይረጋገጣል እንዳለው ካልሆነ ደግሞ ወደሱ ይመለስበትና እሱ በዚህ ቃሉ ብቻ ወደከህደት ይገባል)።

ህውከት ፈጣሪ ሙሁራን ማጥበቅን፣ ግትርነትንና በሰዎች ላይ ነገሮችን ማጠባበቅን ስረርአተ ሕይወታቸው አደርገው ነው የሚንቀሳቀሱት። ይህ ስርአት ደግሞ ከገራገሩና ከልከኛው የእስልምና ስርአት እጅጉን የራቀ ስርአት ነው። የእስልምና እምነት ከሰዎች ላይ ጭንቀትን አንስቷል ችግርንም አስወግዷል። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ }

ትርጉሙም (በናንተም ላይ በሃይማኖቱ ውስጥ ምንም ችግር አላደረገባችሁም።) ማለት ነው።

ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ደግሞ እንድህ ይላሉ፡ (ብስራት ስጡ እንጂ አታደንብሩ አቃሉ እንጂ አታካብዱ)። በሃይማኖታዊ ብያኔ ነገሮችን ማካበድ የእስልምና እምነት ከሚለይበት ከልከኝነት ጋር ይፃረራል። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ }

ትርጉሙም (እንደዚሁም (እንደመራናችሁ) በሰዎች ላይ መስካሪዎች ልትሆኑና መልክተኛውም በናንተ ላይ መስካሪ ይሆን ዘንድ ምርጥ ሕዝቦች አደረግናችሁ።) ማለት ነው።

ልከኛነት ማለት ፍትህ ሲሆን ለህዝቦች ጥፋት ምክኒያት ከሚሆነው ከማጋነን መራቅ ማለት ነው። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (እናንተ ሰዎች ሆይ! በሃይማኖት ከማጋነን ተጠንቀቁ ከናንተ በፊት የነበሩትን ህዝቦች ያጠፋቸው በሃይማኖት ማጋነናቸው ነው)

ሱፍያን አሰውሪ የተባሉት ሊቅ እንደህ ይላሉ፡ እኛ ዘንድ እውቀት ማለት በህግ የተፈቀዱ ነገሮችን ለይቶ ማወቅ ነው። ማክረርንም ማንኛውም ሰው ሊፈጽመው ይችላል።

እነዚያ ያለእውቀት በሚሰጡት ቃል የሰዎችን አመለካከት የሚያዘበራረቁ ሙሁር ነን ባዮችም ከህውከት ፈጣሪ ሙሁሮች ይመደባሉ። እነዚህ ወገኖች ማህበረሰቡ ምንም ቢሆን ምን ምክኒያትን መጠቀም እጅግ የሚያስፈልገው መሆኑን የዘነጉ ከመሆናቸውም ባሻገር ይህችን ዓለም ማልማት ከሃማኖት ዋና ዋና አላማዎች አንደኛው መሆን ያልተገነዘቡ፤ ህዝቦች በዓለማዊ ጉዳዮቻችን የበላይነትን ካልያዘን ሊያከብሩን የማይችሉ መሆኑን ያልተረዱ የማህበረሰቡ ከፍል ናቸው። ይህን ሁሉ ምስጢር ያልተረዱት ሙሁር ነን ባዮች በደፈናው በዚህች ዓለም ከመሸንገል ራቁ እያሉ የሚሰጡት መግለጫ በተራው ህዝብ ዘንድ የተሳሳተ ግንዛቤ ፈጥሯል። በመሆኑንም በዚህች ዓለም ከመታለል መዳን ማለት እሷን እርግፍ አድርጎ መተውና ከሰዎች ራስን ማግለል አደርገው ወስደውታል። ይህም እንደህ የሚለውን የአላህን ቃል በመዘንጋት ነው።

{بَيْنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ}

ትርጉሙም (ይታችን ሆይ! በምድረ ዓለም ደግን ነገር (ጸጋን) በመጨረሻይቱም አገር ደግን ነገር (ገነትን) ስጠን፤ የእሳትንም ቅጣት ጠብቀን» የሚሉ ሰዎች አልሉ።) ማለት ነው።

እዚህ ላይ ልናረጋግጠው የምንፈልገው ነገር ቢኖር ብቃት ሳይኖረው ሃይማኖታዊ ብያኔ በመስጠት መዳፈር ጠሞ ማጥመም መሆኑን ነው። በርካታ ያለእውቀት የሚሰጡ ሃይማኖታዊ ብያኔዎች በሰዎች ሕይወት ላይ ወሰን የሌላቸው ችግሩችን ሲያስከትሉ ተስተውሏል። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ጃቢር ኢብን አብደላህ የሚከተለውን አውርተዋል፡ (በአንድ ወቅት መንገድ ወጣን። ከኛ መካከል አንድ ሰውዬ ራሱን ድንጋይ ፈነከተው፡ ፡ በተናም ጊዜ በህልሙ ፍተወት ፈሰሰው። ባልደረቦቹን መታጠብ ስለሚያስፈራኝ ተየሙም ማድረግ እችል እንደሆነ የሚያውቅ ሰው የለም? ሲል ጠየቀ። አነሱም አንተ ውሃን ሳታጣ ተይሙምን የሚፈቅድ ነገር አናውቅም አሉት። እሱም ታጠበና አደጋው ለህልፈተ ሕይወት አደረሰው። በተመለስንም ጊዜ ለነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ተነገራቸው። እሳቸውም ((ገደሉት አላህ ይግደላቸውና ካላወቁ ታዲያ አይጠይቁም ነበር። የህመምም ፈውሱኮ መጠየቅ ነው። እሱኮ ተየሙም ማድረግ፣ ቁስሉን በራፊ አስሮ እሱን ማበስና ቀሪ አካላቱን ማጠብ ይበቃው ነበር)።

እኛ ሁላችንም በአሁኑ ወቅት ለደንዳንዱ በሞያው ተወስኖ መስራት እጅጉን ያስፈልገናል። በዚህም አላህን የፈራን እውቀትንም ያከበርንና የቃልን አደገኛነት የተገነዘብን እንሆናለን። አያሌ ቃላት ያለእውቀት በመሰንዘራቸው ወሰን የለሽ መፈራረስ፣ ውድመትና ብልሹነት አስከትለዋል። ጎጂ ቃልን ከመሰንዘር ዝምታ ይመረጣል ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንደደህ ይላሉ፡ (... በአላህና በመቸረሻውም ቀን የሚያምን ሰው ደግን ነገር ይናገር አለዚያም ዝም ይበል)።

ጌታችን ሆይ እውነትን እውነት አድርገህ አሳየን እሱን መከተልንም ስጠን። ብልሹንም ብልሹ አድርገህ አሳየን ከሱም መራቅን ስጠን። የሚጠቅመንን አሳውቀን በአሳወቅህንም ጥቀመን ሀገራችንንም ጠብቅልን አሜን።